

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.529.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 5225 Pana Posła Bartosza Kownackiego w sprawie wykluczenia i dyskryminacji osób niepełnosprawnych ruchowo w stopniu umiarkowanym w kontekście realizacji Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Pragnę podkreślić, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej koordynuje na poziomie centralnym proces wdrażania ratyfikowanej przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 roku (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).

Uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. (Dz. U. poz. 218) została przyjęta Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030 (SON). Jej głównym celem jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Działania wskazane w ramach poszczególnych obszarów mają umożliwić osobom z niepełnosprawnościami niezależność pełny udział w życiu społecznym. W dokumencie wskazano osiem obszarów priorytetowych takich jak: niezależne życie, dostępność, edukacja, praca, warunki życia i ochrona socjalna, zdrowie, budowanie świadomości i koordynacja. Poszczególne działania, zaprojektowane w ramach tych priorytetów, zostały opracowane tak, aby mogły stanowić podstawę spójnej i kompleksowej polityki pozwalającej na realizację pełni praw osób z niepełnosprawnościami zgodnie z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych. Zawarte w Strategii postanowienia dotyczące podejmowania konkretnych działań zostały poprzedzone diagnozą sytuacji osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Ich realizacja odbywa się na podstawie planów określonych dla poszczególnych działań, przyjmowanych przez podmioty koordynujące dane działanie. Zaplanowane w Strategii działania mają określony horyzont czasowy. Całość wdrażania Strategii koordynuje Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Obszarem o szczególnym znaczeniu dla osób niepełnosprawnych ruchowo, uwzględnionym w Strategii jako jeden z priorytetów, jest „Dostępność”, uznana w dokumencie za jeden z podstawowych warunków uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym. Celem działań zaprojektowanych w tym obszarze jest przede wszystkim, zgodnie z artykułem 9 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych „zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami, na zasadzie równości z innymi osobami, dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych a także do innych urządzeń i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich”. Realizowane w ramach tego priorytetu działania wiążą się z wykonywaniem postanowień artykułów Konwencji: 20 („Mobilność”), 21 („Wolność wypowiedzania się

i wyrażania opinii oraz dostęp do informacji”) i 30 („Udział w życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i sporcie”). Skupiają się m.in. na:

- zapewnieniu dostępności przestrzeni publicznej (w tym poprzez wdrażanie uniwersalnego projektowania i jednolitych standardów dostępności obiektów przestrzeni publicznej);
- poprawie sytuacji osób z niepełnosprawnościami w zakresie szeroko rozumianej mobilności, w tym na kompleksowym wsparciu indywidualnej mobilności osób z niepełnosprawnościami, rozwojowi transportu „door to door”, zwiększeniu dostępności transportu publicznego, w tym skróceniu minimalnego czasu zgłoszenia potrzeby asysty w transporcie kolejowym;
- zwiększeniu uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu kulturalnym oraz aktywności sportowej.

Poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami, w tym osób w stopniu umiarkowanym z niepełnosprawnością ruchową dokonuje się stopniowo dzięki zaangażowaniu środków z funduszy europejskich, najczęściej w formie programów. Przykładem może być program Dostępność Plus, wspierający 8 obszarów (architekturę, transport, edukację, służbę zdrowia, cyfryzację, usługi, konkurencyjność i koordynację). Wartość inwestycji przyczyniających się do realizacji Programu to około 23 miliardów złotych w latach 2018-2025. Źródłami finansowania są fundusze europejskie oraz publiczne środki krajowe (budżet państwa, środki jednostek samorządu terytorialnego, środki PFRON). Ze środków programu realizowana jest szeroka gama działań zapewniających dostępność. Ich dotychczasowe rezultaty podsumować można następująco:

- w zakresie transportu: zapewniono wzrost o 20% liczby sztuk dostępnego taboru kolejowego, również o 20% wzrosła liczba sztuk dostępnego transportu miejskiego; przebudowanych lub wyremontowanych 200 stacji z uwzględnieniem wymogów dostępności; przeszkolono z obsługi pasażerów ze szczególnymi potrzebami, w tym pasażerów z niepełnosprawnością narządu ruchu, 4750 pracowników transportu;
- w trakcie realizacji programu Dostępność Plus dla Zdrowia co najmniej 50 szpitali i 250 przychodni zostało wyposażonych pod kątem poprawy dostępności, a jednocześnie przeszkolono 300 pracowników przychodni i szpitali w aspekcie obsługi pacjentów z niepełnosprawnościami.
- w zakresie dostępu do edukacji: dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami 186 szkół podstawowych i ponad 170 uczelni.
- w zakresie zwiększania dostępności usług publicznych: wprowadzono obowiązek ustanowienia Koordynatora do spraw dostępności. Jest to nowa funkcja, wprowadzona przepisami ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zgodnie z art. 14 ustawy każdy organ władzy publicznej ma obowiązek wyznaczyć co najmniej jedną osobę pełniącą funkcję koordynatora do spraw dostępności. Koordynator powinien być opiekunem dostępności i rzecznikiem rozwiązań na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami oraz ułatwiać kontakt i dostęp do usług świadczonych przez dany podmiot publiczny, a także tworzyć i wdrażać plan na rzecz poprawy dostępności danej instytucji. Koordynatorzy w większości podmiotów zaczęli wykonywać swoje zadania od 30 września 2020 r.

Przepisy adresowane do osób z niepełnosprawnością w większości przypadków nie są kierowane wyłącznie do osób zaliczających się do grup określonych uwagi na rodzaj niepełnosprawności lub schorzenia. W przepisach istnieją jednak wyjątki. Tak np. wysokość

miesięcznego dofinansowania do wynagrodzenia osób niepełnosprawnych, które przysługuje pracodawcy jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności i schorzenia, uprawnienia pracownicze zależą od stopnia niepełnosprawności (osoby legitymujące się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności mają mniejszy wymiar czasu pracy oraz dodatkowy urlop wypoczynkowy), uprawnionymi do posiadania karty parkingowej są m. in. osoby niepełnosprawne zaliczone do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i mające znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

Aktualnie trwają prace legislacyjne nad projektem ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (UD55), który podwyższa kwoty minimalnego wynagrodzenia, m. in. dla pracodawcy zatrudniającego osoby legitymujące się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Proponuje się zwiększenie wysokości miesięcznego dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, finansowanego ze środków PFRON do następującego poziomu:

- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności: 2 760 zł (wcześniej 2 400 zł);
- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności: 1 550 zł (wcześniej 1 350 zł);
- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności: 575 zł (wcześniej 500 zł).

W odpowiedzi na pytanie dotyczące mechanizmów monitorowania i oceny postępu w realizacji Konwencji ONZ, pragnę wskazać, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołał Zespół do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, działający jako organ pomocniczy Ministra, pełniący funkcję mechanizmu koordynacji, w rozumieniu artykułu 33 ust. 1 Konwencji. Kierowany przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej resort pełni rolę punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 Konwencji, w sprawach dotyczących wdrażania postanowień zawartych w tym akcie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele ministerstw zobowiązanych do wdrażania postanowień Konwencji.

Wdrażanie omawianej Konwencji polega przede wszystkim na kształtowaniu krajowej polityki dotyczącej osób niepełnosprawnych zgodnie z zasadami ogólnymi Konwencji, określonymi w art. 3 tego aktu. Polska przyjmuje i wdraża akty prawne i programy zawierające rozwiązania służące realizacji praw uznanych w Konwencji, stosując zintegrowane podejście do kwestii niepełnosprawności, zakładające włączanie problematyki związanej z niepełnosprawnością w główny nurt polityki realizowanej w różnych obszarach i na różnych szczeblach zarządzania państwem. Poza omówioną wyżej Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, istotną formą wdrażania Konwencji jest sporządzanie sprawozdań z wykonywania Konwencji i ich obronie podczas spotkań z Komitetem ONZ do spraw praw osób niepełnosprawnych, ustanowionym na mocy art. 34 Konwencji. Ostatnia taka obrona miała miejsce w 2018 roku, natomiast kolejna jest zaplanowana na wrzesień 2026 r.

W ramach nowej perspektywy finansowej Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgłosił do realizacji do programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) szereg inicjatyw mających wpływ na poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnościami.

14 października br. zakończył się nabór na oferty partnerów w celu przygotowania i wspólnej realizacji projektu „Standaryzacja Modelu Zatrudnienia Wspomaganego w Polsce”. W naborze wyłoniono dwie organizacje pozarządowe: Polską Federację Zatrudnienia Wspomaganego oraz Polską Unię Zatrudnienia Wspomaganego. 16 października br. zakończył się drugi nabór na oferty partnerów w celu przygotowania i wspólnej realizacji projektu „Centrum Komunikacji dla Osób z Niepełnosprawnościami”. W przypadku tego naboru wyłoniono: Polski Związek Głuchych oraz Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Realizacja projektów w partnerstwie zapewni wypracowanie rezultatów odpowiadających realnym potrzebom osób z niepełnosprawnościami.

W trakcie wypracowywania kolejnych inicjatyw, które mają być podejmowane w Ministerstwie, każdorazowo analizowana jest możliwość współdziałania w partnerstwie z organizacjami pożytku publicznego, dysponującymi wiedzą i doświadczeniem we wdrażaniu działań wpływających na poprawę integracji osób z niepełnosprawnościami.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/